

Kettős életek

Doubles vies – francia, 2018. Rendezte és írta: **Olivier Assayas**. Kép: **Yorick Le Saux**. Szereplők: **Guillaume Canet** (Alain), **Juliette Binoche** (Selena), **Vincent Macaigne** (Léonard), **Christa Thérét** (Laure), **Nora Hamzawi** (Valerie). Gyártó: **CG Cinema**. Forgalmazó: **Vertigo Média**. *Feliratos*. 108 perc.

Olivier Assayas bő három évtizedes életműve tematikai, stilisztikai és műfaji szempontból egyaránt sokszínű, Báron György a Filmvilág hasábjain Szabó Istvánéhoz hasonlította: pályájuk indulásakor mindketten nemzedéki filmesek, a *nouvelle vague* hatása alatt állnak, valamint töltőtoll kamerával dolgoznak. Ezen párhuzamot követve, a 64 éves Assayas valahol ott tart a *Kettős életekkel*, ahol Szabó a *Rokonokkal*: egyikük sem mostanában készíti el fő műveit, jócskán eltávolodtak korai témáiktól, valamint egyre fontosabb számukra a műfaji meghatározottság és a társadalmi reflexió.

A *Kettős életek* hőseinek identitásválságát Assayas kedélyesen, lezser iróniával tárja eléink, olyan franciás érzékenységgel követve azt, hogy már-már úgy tűnik, gúnyolódni akar a közönséggel. A párizsi szerelmi történet alappillérei az intellektuális témákról folyó beszélgetések, az irodalom, az internet, a filmgyártás, a politika, va-

VAJDA JUDIT

Yesterday

Yesterday – brit, 2019. Rendezte: **Danny Boyle**. Írta: **Richard Curtiss** és **Jack Barth**. Kép: **Christopher Ross**. Zene: **Daniel Pemberton**. Szereplők: **Himesh Patel** (Malik), **Lily James** (Ellie), **Kate McKinnon** (Debra), **Sophia Di Martino** (Carol), **Joel Fry** (Rocky), **Ed Sheeran**. Gyártó: **Decibel Films / Working Title**. Forgalmazó: **UIP-Duna Film**. *Szinkronizált*. 116 perc.

Milyen lenne egy világ a Beatles nélkül? És milyen lenne ez a Beatles nélküli világ, ha a legendás együttes dalaira egyedül egy folyton próbálkozó, mégis sikertelen zenész emlékezne? Ez a *high concept* olyan elképesztően zseniális, hogy képtelenség elrontani – gondolhatnánk. És vélhetően ezt gondolták a *Yesterday* című zenés romantikus fantasy alkotói is, Nagy-Britannia jelenleg két legbefolyásosabb filmese, a romkompápa Richard Curtiss forgatókönyvíró és Danny „Trainspotting” Boyle rendező, mivel az alapötlethez nem sok pluszt adtak hozzá.

Pontosabban több minden felmerül filmjükben a popzene

mai siralmas helyzetének szóló kritikától kezdve a korszakalkotónak elkönyvelt alkotások relativitásán át a sztár csinálás mechanizmusának cinizmusáig – de mindez csak érintőlegesen jelenik meg, rosszabb esetben egy félmondat, jobb esetben egy jelenet erejéig, a problémákból semmi sincs igazán kibontva.

A *Négy esküvő és egy temetés*, a *Sztárom a párom* és az *Igazából szerelem* hol írója, hol rendezője ráadásul nem tudott kibújni a bőréből, és a zenei cselekményszál mellett szerepel egy azzal (eleinte) egyenértékű románc vonulat is, ami lassanként a Beatles-paradoxon fejére nő, a végére totálisan elnyomva azt. Ugyanakkor annyira nem lett lenullázva a zene(anti)történeti vonal, hogy a romkom olyan átütő erejű legyen, mint Curtiss más munkáiban szokott: így aztán a végére kapunk is valamit, meg nem is, jól szórakozunk, de hiányérzetünk is van, meghatódunk, de valami azért piszkálja a csőrünket.

A *Yesterday* bűbájos mozi, tele rengeteg apró sziporká-

val (az például, hogy mi minden tűnt még el a világból a Beatlesszel együtt, kiváló ötlet), amelyek azonban nem lettek eléggé összeérelve. Amíg nézzük, csodásan fogjuk érezni magunkat szűk két órára, de egy ilyen kombótól (Beatles! Boyle! Curtiss! Lily James!) joggal várhat többet a mozinéző. Szóval a kiinduló gondolatnak végül is ellentmondva: az alkotók sok mindent adtak hozzá a *high concept*hez, csak nem elég. Ahhoz legalábbis nem elég, hogy a film olyan zseniális legyen, mint az alapötlet.

Nicky Larson: Ölni vagy kölni

Nicky Larson et le parfum de Cupidon – francia, 2018. Rendezte: **Philippe Lacheau**. Írta: **Pierre Lacheau** és **Julien Arruti**. Kép: **Vincent Richard**. Zene: **Michael Tordjman** és **Maxime Desprez**. Szereplők: **Philippe Lacheau** (Nicky), **Élodie Fontan** (Laura), **Didier Bourdon** (Lettelier), **Tarek Boudali** (Poncho), **Julien Arruti** (Gilbert). Gyártó: **Les Films du 24 / Axel Films**. Forgalmazó: **Big Bang Media**. Szinkronizált. 91 perc.

Nicky Larson hamisítatlan filmes akcióhős: szex- és nőcentrikus – plusz egyenesen szívödölesztő. Harcedzettsége és technikai tudása káprázatos, magánnyomozóként mindenki eszén túljár és természetesen valamennyi ügyet bravúrosan megold. Nem tűnik túl eredeti figurának, és tényleg nem is az, hiszen a *Nicky Larson - Ölni vagy kölni* című film a japán *City Hunter* manga, majd a nyolcvanas években világszerte kedvelt anime-sorozat francia remake-je (amelyből már egy hongkongi remake is készült, főszerepben Jackie Channel). Ez a kulturális vegyület első pillantásra bizarrnak tűnhet, ám a végeredmény meglepően jól működik a vásznon.

Köszönhető mindez a főszereplő-rendező **Philippe Lacheau**-nak, aki az eredeti műhöz igazán elkötelezetten és a lehető legmélyebb érzel-

mekkel közelített. A *City Hunter* ugyanis történetesen gyermekkorának nagy kedvence volt, és az eredeti sorozat megalkotója épp neki adta az adaptációs jogokat. Lacheau tehát kellő alázattal, ugyanakkor frank büszkeséggel nyúlt az alapanyaghoz: hozta a figurát annak minden tehetségével és manírjával, sőt pár apró részletet és kedves referenciát is átvett az eredeti alapanyagból, majd pazar akciójelenetekkel tele-tűzdelt, hamisítatlan francia komédiát készített belőle.

Az alaptörténet kapásból bájos gesztus a honosításra: Larson, és partnere Laura ezúttal nem mást keres, mint Kupidó parfümjét, amely bárkit ellenállhatatlan vágy tárgyává varázsol. A szérumra azonban több rosszfiú is vadászik, miközben ügyefogyott átlagpolgárok kezébe kerül, mi több, pár mókás jelenet erejéig Pamela Anderson orrába is jut belőle. Adja magát tehát a számtalan akciószekvencia, a laza történetvezetés, a könnyed feszültségépítés és a franciásan inkább mennyiségre, sem mint minőségre hajazó poén-áradat. Igazi kincse mégis maga Lacheau, aki fiatal komédiás ugyan, de máris bizonyította, hogy a legnagyobbak közt a helye. Csak remélni tudjuk, hogy Nicky Larson kalandjai sorozatként folytatód-nak majd.

ALFÖLDI NÓRA

Anna

Anna – francia, 2019. Rendezte és írta: **Luc Besson**. Kép: **Thierry Arbogast**. Zene: **Eric Serra**. Szereplők: **Sasha Luss** (Anna), **Helen Mirren** (Olga), **Luke Evans** (Alex), **Cillian Murphy** (Miller), **Alexander Petrov** (Petyr). Gyártó: **EuropaCorp / Canal+ / OCS**. Forgalmazó: **Freeman Film**. Szinkronizált. 119 perc.

Luc Besson karrierkezdetétől a vonzódik a hatalmas-kodó férfiak ellen lázadó nőkhöz – elsősorban a filmjeiben, ám amint a Nikitát játszó Anne Parillaud-val és a Jeanne d'Arcot megformáló Milla Jovovich-csal kötött, válással végződő házasságai mutathatják, olykor az élet-névvél felcímkézett filmjei mára az életmű legmarkán-sabb egységét képezik, mennyi-ségi értelemben háttérbe szorítva a *cinéma de look* kritikailag oly nagyra tartott, ám bő húsz éve lezárult szakaszát Besson pályáján. A szuperhősfilmes trendre rácsatlakozó *Lucy* bemutatása után a rendező meglepetten, bár talán elégedetten tapasztalhatta, hogy a *#metoo*-mozgalom révén Hollywood időközben utolérte őt: az utóbbi pár évben az erős nők függetlenségi harcairól szóló

történetek számos műfajban a fősodorba kerültek.

A szovjet blokk összeomlá-sa előtti vagy poszt-hideghá-borús miliőbe helyezett thrillerek különösen népszerűvé váltak, ugyanis látványosan ír-ják át a „bajba jutott nő” ősré-gi sémáját. Az *Atomszökében*, a *Vörös verébben* vagy a *Bűn hálójában* idevágó Soder-bergh-opuszában éppen a kizsákmányolt és eredetileg pusztá eszközként – szex-, illetve gyilkoló gépként – hasz-nált amazonok képeként – hasz-nált a férfiak képviselte nagyhatal-mak szövevényes játszmáit, fekete özvegyekként szövö-getve saját pókhálójukat két életveszélyes bevetés között. Az orosz kettős, sőt hármas ügynököt hásszerepbe helyező *Annában* Besson ezt az újszerűen értelmezett „látha-tatlan munkát” idegőrlő kira-kósként mutatja be felbontott időrendet alkalmazó, csavaros elbeszélésével – ám az akció-esztétikáját tekintve idejét-múlt és egyéb téren is telje-sen ötletlen rendezés miatt a hősnő nem tud igazán életre kelni. Hiába kerekedik felül tartótisztjein, a gúzsba kötő rendezői kontroll alól nincs szabadulás – szegény Anna megmarad pisztolyt szorongá-tó Barbie-babának.

KRÁNICZ BENCE

Annabelle 3. ▮

Annabelle Comes Home – amerikai, 2019. Rendezte és írta: Gary Dauberman. Kép: Michael Burgess. Zene: Josph Bishara. Szereplők: McKenna Grace (Judy), Madison Iseman (Mary Ellen), Katie Sarife (Daniela), Michael Cimino (Bob). Gyártó: New Line Cinema / Atomic Monster. Forgalmazó: InterCom. Szinkronizált. 106 perc.

Az immáron hét mozifilmel számláló *Démonok között*-franchise legnépszerűbb műmusával van egy alapvető probléma: kicsit sem érdekes. A vonásai alapján jócskán túlkorosnak tűnő hajasbabának az arcára van írva, hogy benne lakik a gonosz – így hát, szemben az igazival, amely egy valóban aranyos rongybaba (mai napig a horrorszéria szellemvadászhősei, Ed és Lorraine Warren őrzik több más megszálltnak vélt tárggyal egyetemben), a filmbeli Annabelle-ről aligha lehet elhinni, hogy egyszer, régen, valóban ölelte szerető gyerekkéz. Ez akkor is igaz, ha az alkotók nem csak a karakter különálló filmjeiben, de az univerzummá bővített sorozat további részeiben is gondoskodtak arról, hogy a babának aprólékosan tárgyalt múltja, jelene, és persze jövője legyen.

Gary Dauberman filmje a *Démonok között* első része előtt indítja a cselekményt, majd átugorjuk a 1971-ben játszódó nyitófilm eseményeit: azt látjuk bő száz percen, ahogy

a vitrinből szabadulni vágyó Annabelle, kihasználva a felnőttek távollétét, kamaszokat manipulálva igyekszik a borzalmak házává változtatni a Warren rezidenciát. Pontosabban egy könnyedebb hangvételű tinihorrorrá, amely megadva magát a trendnek, egészen értékelhető teljesítményt mutatva áll be abba a sorba, ahol a hetvenes-nyolcvanas évek hasonló zsánerfilmjeinek rajongóiból alkotóvá avanszált megidézői sorakoznak.

Az *Annabelle 3* már meg sem próbál igazán ijesztő lenni: beéri a lustán alkalmazott suspense-dramaturgiával, a tisztességesen helytálló fiatal szereplőket felöltözteti retróruhákba, és a kamerát legalább annyiszor pihenteti a hollywoodi igényességgel megteremtett tárgyi környezetben, mint ahányszor saját franchise-ából és filmklasszikusokból idézget. A néző pe-

dig, vérmérséklettől és ízléstől függően értékelheti azt a tényt, hogy olyan horrorfilmet látott, amelyben a főszereplők egyetlen pillanatig sem forogtak valódi életveszélyben.

KOVÁCS GELLÉRT

Gyerekjáték ▮

Child's Play – amerikai, 2019. Rendezte: Lars Klevberg. Írta: Tyler Burton Smith. Kép: Brendan Uegama. Zene: Bear McCreary. Szereplők: Gabriel Bateman (Andy), Aubrey Plaza (Karen), Brian Tyree Henry (Mike), Beatrice Kitsos (Faly), David Lewis (Shane). Gyártó: Orion Pictures. Forgalmazó: Big Bang Media. Szinkronizált. 90 perc.

Minden idők egyik legbizarrabb horror-karaktere Chucky, az életre kelt, pszichopata vonásokkal felruházott játékbaba, akinek figurája olyannyira bejött a közönségnek, hogy az 1988-as alapművet hat folytatás követte, most pedig az újrafeldolgozás szele is elérte a *Gyerekjáték*-szériát. Lars Klevberg filmje azonban inkább újragondolása az eredeti koncepciónak, mintsem valódi remake – Chucky ezúttal nem egy vudu mágia által játéktestbe költözött perverz sorozatgyilkos, hanem high-tech játékgigant, „akinek” programját meghekkeli egy dühös munkás a gyártó cég vietnami üzemében.

Egyrészt megsüvegelendő az újító szándék, amellyel a készí-

tők igyekeztek friss szemszögből közelíteni a harmincéves, és az utolsó folytatásokban már a trash-kategóriába száműzött szériához, másrészt azonban hiába a nagy igyekezet, ha a végtermék nem áll össze egységes egészzé. Míg az eredeti verzió egy viszonylag egyszerű és következetes *slasher* volt, az új változat leginkább egy *Black Mirror*-epizódra próbál hasonlítani, melyben a szerzők fontos témákat igyekeznek szóba hozni, mint például az életünket egyre inkább uraló technológia vagy a gyerek-kori szociális elszigetelődés. Ráadásul a különféle hangnemeket is előszeretettel keverik az alkotók. A forgatókönyv olykor kaján fekete humorral operál, máskor igyekszik kicsit komolyabb hangot megütni, míg végül a kilencven perces játékidő második felére beindul a – brutális, azonban nem igazán félelmetes – kaszabolás. Hiába alapozott a sztori jól ettalált karakterrajzokkal és érdekes témafelvetéssel az első ötven percen, ezen a ponton mindez teljesen elsikkad, mivel sem idő, sem szándék nincs arra, hogy érdemben bármit is kezdjen ezekkel a film. Az újrakreált *Gyerekjáték* így egyszer fogyasztható, könnyed borzongás marad, mely egy unalmas estére kikapcsolja, maradandó élményben azonban nem részesíti nézőjét.

RUDOLF DÁNIEL

Toy Story 4. ■

Toy Story 4 – amerikai, 2019. Rendezte: Josh Cooley. Írta: Stephany Folsom és Andrew Stanton. Kép: Patrick Lin. Zene: Randy Newman. Gyártó: Walt Disney Pictures / Pixar Animation Studios. Forgalmazó: Fórum Hungary. Szinkronizált. 100 perc.

Ritka bravúr, ha egy filmtrilógiában az egymást követő tételek emelkedő – nem pedig süllyedő – színvonalat mutatnak, ezért is tarthatjuk nagy becsben a *Toy Story*-trilógiát – túl azon, hogy első része polgárjogot szerzett az egészestés számítógépes animációnak, s megerősítette a gyártó stúdió, a nyolcvanas évek közepétől negyedszázadon át ragyogó teljesítményt nyújtó Pixar hírnevét. Amikor a *Toy Story 3*-ban a Woody sheriff és az úrhajós Buzz Lightyear figurái által vezetett játékkollekció új gazdára talált, s könnyes búcsút vettek a szemük láttára felnőtt Andytól, úgy tűnt, ennél kerekesebb – és szívmengetőbb – befejezést nem is kaphatott volna a sok viszontagságot átvészelt csipet csapat története.

A *Toy Story 4* elkészítése ezért éppolyan szentségtörőnek (és fölöslegesnek) tűnt, mint amilyen egy *Vissza a jövőbe IV* lenne – ám a székszisre rácsáfolta a stúdió, és a berkeiből kikerült foly-

tatások zömével ellentétben az alpművekkel összemérhető animációval örvendeztették meg a közönséget. A bonyodalmakat a kis Bonnie eldobható villából fabrikált bicebóca játékkfigurája indítja be, habár az igazi konfliktusok a belső vívódások köré épülnek. Woodynek előbb-utóbb döntenie kell, hogy gazdáját segítse-e mindenáron, vagy az öntörvényű pásztorlányka, Bo Peep játékkfigurája oldalán kezdjen önálló „életet”. A le- és az elválás, az elszakadás és az összetartás dilemmájának megindító mozzanatait az előző részekből is ismerős érzelmi húrokat pendítenek meg, a *Toy Story 4*-ben így elsősorban a mellékszereplők és a helyszínválasztás jelenti az igazán vonzó nóvumokat. Bo Peep mindenkit „lejatsziki” a vásznonról, telitalálat az intrikusként feltűnő beszélő baba, Gabby Gabby és az őt szolgáló háttorzongató hasbeszélő-bábuk kompániája, Nyuszi és Kacsa kergető duója pedig pazar poénokkal dúsítja a vidámpark külső és a régiségbolt belső tereibe helyezett kalandokat.

VARGA ZOLTÁN

Oroszlánkirály

The Lion King – amerikai, 2019. Rendezte: Jon Favreau. Írta: Jeff Nathanson. Kép: Caleb Deschanel.

Zene: Hans Zimmer. Gyártó: Walt Disney Pictures / Fairview Entertainment. Forgalmazó: Fórum Hungary. Szinkronizált. 118 perc.

Napjainkban, amikor a húsvér oroszlánok számát milliószorosan meghaladja a különféle oroszlán-mozgóképeké, Youtube-videóktól szafarijátékokon át a *Kimba*-animékig, már meg sem lepődik az ember, amikor a Disney legújabb „élőszereplős” rajzfilm-remake-jének valamenyny kockáján CGI-állatok pixeleznek a forradalmi VR-hátterekben. Ahogy a manapság jócskán ingerszegénynek tekintett állatvilág abszolút valóságghú képsorokon átadja helyét az éneklő-táncolóbotvívó mesevadaknak, úgy váltja fel a lepusztított, kiszipolyozott afrikai föld idejétmúlt filmképét egy olyan digitális

álomafrika, amelynél talán még hinni lehet afféle csodás illúziókban, mint az „élet körforgásának” kulturálisan öröklődő szentsége vagy az ökotudatos vezetők hatalomra jutása.

Eképp az idej *Oroszlánkirály* halmozottan környezetvédő üzenetét (amelyben immár a nyugati civilizáció hiénái próbálják kifosztani kősziklanekropoliszukból a fekete kontinens dúsgazdag szavannáit, támogatva Zordon helyi diktátorának puccsát) alaposan felülírja a formai megvalósítás szomorú tanulsága. Miközben Jon Favreau csapata gondosan korrigálja az 1994-es alapfilm rasszista és hímsoviniszta málorjeit, valamint módszeresen kiirtja a molyrágta Disney-antropomorfizálás legbugyutább példáit (náci díszszemlétől Busby Berkeley-revűszáig), kompjuteranimált szép-új világgal akaratanul is gyászbeszédet mond az emberi igényektől/elvárásoktól független Természet ősi ideája fölött. Nem véletlenül tünteti ki a beszéd és eszközhasználat privilégiumával szinte kizárólag a húsevőket (csúcsragadozóktól dögevőkön át a bogárazabálókig): az emberi vonásokhoz mai napig karmok, tépőfogak kellenek, minél magasabban járunk az oroszlánkirályság feudális hierarchiájában, annál közelebb jutunk saját képünkhöz, a Teremtés Koronáihoz – akiknek már csak a virtuális kastélyok Tronjai maradtak.

VARRÓ ATTILA

